

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТОМ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ КРИЗИ ЕКОНОМІКИ

Плахотна Н. В.

Анотація. Нестабільність вітчизняної економіки обумовлює необхідність посилення вимог щодо якості й ефективності антикризового управління. Метою статті є висвітлення теоретичних основ антикризового управління в умовах глобальної кризи економіки. Методами дослідження є: аналіз, синтез, метод логічного узагальнення. В результаті дослідження було визначено й уточнено чотири основні аспекти антикризового управління: місце у загальній системі управління; завдання; мета; етап, на якому воно повинно діяти. Під час дослідження було удосконалено теоретичні положення антикризового управління, що, на відміну від наявних, враховують необхідність адаптації суб'єктів підприємництва до кризових умов функціонування як одне з пріоритетних завдань антикризового управління. Наведені у статті результати дослідження можуть використовуватися у практиці вітчизняних суб'єктів підприємництва.

Ключові слова: антикризове управління, адаптація суб'єктів підприємництва, адаптаційний потенціал.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ АНТИКРИЗИСНОГО УПРАВЛЕНИЯ СУБЪЕКТОМ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНОГО КРИЗИСА ЭКОНОМИКИ

Плахотная Н. В.

Аннотация. Нестабильность отечественной экономики обуславливает необходимость усиления требований к качеству и эффективности антикризисного управления. Целью статьи является освещение теоретических основ антикризисного управления в условиях глобального кризиса экономики. Методами исследования являются: анализ, синтез, метод логического обобщения. В результате исследования были определены и уточнены четыре основных аспекта антикризисного управления: место в общей системе управления; задания; цель; этап, на котором оно должно действовать. В ходе исследования были усовершенствованы теоретические положения антикризисного управления, которые, в отличие от существующих, учитывают необходимость адаптации субъектов предпринимательства к кризисным условиям функционирования как одну из приоритетных задач антикризисного управления. Приведенные в статье результаты исследования могут использоваться в практике отечественных субъектов предпринимательства.

Ключевые слова: антикризисное управление, адаптация субъектов предпринимательства, адаптационный потенциал.

THE THEORETICAL BASIS OF BUSINESS ENTITY CRISIS MANAGEMENT UNDER CONDITIONS OF THE GLOBAL ECONOMIC CRISIS

N. Plahotna

Abstract. The instability of the domestic economy necessitates strengthening the requirements for the quality and effectiveness of crisis management. The aim of the article is to highlight the theoretical basis of crisis management under conditions of the global economic crisis. The research methods are: analysis, synthesis, logic synthesis method. The study identified and specified four key aspects of crisis management: the place in the overall system of governance; tasks; goal; the stage at which it should be used. In the course of the study there improved theoretical principles of crisis management that, unlike the existing ones, take into account the need for adaptation of business entities to the crisis conditions of operation as one of the priority tasks of crisis management. The research results of this article could be used in practice of national business entities.

Keywords: crisis management, adaptation of business entities, adaptive capacity.

Проблемами антикризового управління займалось чимало вітчизняних і закордонних дослідників та економістів, серед яких Бланк І. А., Грязнова А. Г., Карпенко О. А., Кошкін В. І., Уткін Е. О. та ін. Проте праці дослідників здебільшого висвітлюють загальні питання антикризового управління, у той час як забезпеченню нормального функціонування суб'єктів підприємництва під час глобальної економічної кризи в країні присвячено небагато досліджень.

Метою статті є висвітлення теоретичних основ антикризового управління в умовах глобальної економічної кризи.

Дослідження теоретичних питань антикризового управління, на думку автора, повинно починатись із визначення концептуальних засад поняття «криза». Кризу пропонується розглядати як певну зміну звичного стану системи чи організації, що може нести в собі загрозу їхньому нормальному функціонуванню та існуванню взагалі. Проте слід зазначити, що така зміна не завжди тягне за собою лише негативні наслідки, а отже, за вдалого антикризового управління може відкрити в системі чи організації нові рушійні сили для розвитку та прогресу, які досі були не поміченими, або вказати на слабкі місця в діяльності. До основних характеристик кризи слід віднести причини, наслідки та види криз (рис. 1).

Практика свідчить, що національна економіка через відносно короткі проміжки часу потерпала від значних потрясінь, зумовлених політико-економічними чинниками. Тому, на думку автора, основними причинами криз на вітчизняних суб'єктах підприємництва є зовнішні фактори, що генеруються на макрорівні. Такі проблеми потребують вирішення також на рівні держави, проте, враховуючи невизначеність щодо ефективності та швидкості впровадження державних заходів із подолання кризи та можливість виникнення нових глобальних економічних криз, доцільно дослідити, яких заходів можна вжити на мікрорівні. З цього твердження випливає таке питання: яким чином суб'єкт підприємництва може протидіяти зовнішнім негативним впливам самостійно, якщо глобальну кризу економіки можна здолати лише на макрорівні? Розв'язання цього протиріччя, на нашу думку, полягає у пошуку таких інструментів управління, які б дозволяли суб'єктам підприємництва нормально функціонувати навіть у кризових умовах – тобто за неможливості протидії кризі могли б до неї пристосовуватись.

В контексті цього питання автор вважає за доцільне перейти до вивчення концептуальних засад антикризового управління. Категорії «антикризове управління» притаманний розгалужений спектр трактувань. Наприклад, Бланк І. А. [3, с. 272] вважає, що антикризове управління є частиною загальної стратегії суб'єкта господарювання та полягає в розробці системи методів попередньої діагностики загрози банкрутства та створенні механізмів фінансового оздоровлення ринкового агента, які забезпечують йому вихід з кризового стану.

Карпенко О. А. [4, с. 70] визначає антикризове управління як тип управління, що здатний передбачити кризи та запобігати їм, пом'якшувати їх перебіг, ліквідовувати негативні наслідки та перетворювати їх у позитивні зміни, є найважливішим фактором розвитку економіки та менеджменту.

Кошкін В. І. [5, с. 10] притримується думки, що антикризове управління – це сукупність форм і методів реалізації антикризових процедур відносно конкретного підприємства-боржника. Антикризове управління є мікроекономічною категорією і відображає виробничі відносини, які складаються на рівні підприємства під час його оздоровлення або ліквідації.

Уткін Е. О. [6, с. 12] вважає, що антикризове управління визначається як управління, спрямоване на запобігання можливим серйозним ускладненням у ринковій діяльності підприємства, на забезпечення його стабільного, успішного господарювання з орієнтацією розширеного відтворення на власні накопичення.

Грязнова А. Г. [7] визначає антикризове управління як таку систему управління підприємством, котра має комплексний, системний характер і спрямована на передбачення або усунення несприятливих для бізнесу явищ за допомогою використання всього потенціалу сучасного менеджменту.

З наведених визначень доцільно зробити такі висновки. По-перше, думки вчених різняться при визначенні місця антикризового управління у загальній системі управління суб'єктом підприємництва – вони визначають його як тип / вид управління, як сукупність форм і методів реалізації певних процедур, процес, категорію, систему.

По-друге, існує невизначеність у поглядах дослідників щодо завдань антикризового управління, які деякі з них вбачають у попередженні та відвертанні кризи, інші – у подоланні або мінімізації наслідків кризових явищ, а інколи вчені зазначають всі вищевказані завдання. Окрім того, у наведених визначеннях немає чіткого розмежування між завданнями та метою антикризового управління.

По-третє, переконання економістів розходяться щодо етапу існування суб'єкта підприємництва, протягом якого має діяти антикризове управління. Деякі з них вважають, що антикризове управління застосовується лише до підприємств-боржників або при оздоровленні чи ліквідації підприємства, інші зазначають, що воно діє протягом усього життєвого циклу суб'єкта підприємництва.

Таким чином, нами було визначено чотири основні аспекти антикризового управління, які мають бути уточненими, а саме: місце у загальній системі управління; завдання; мета; етап, на якому повинно діяти антикризове управління.

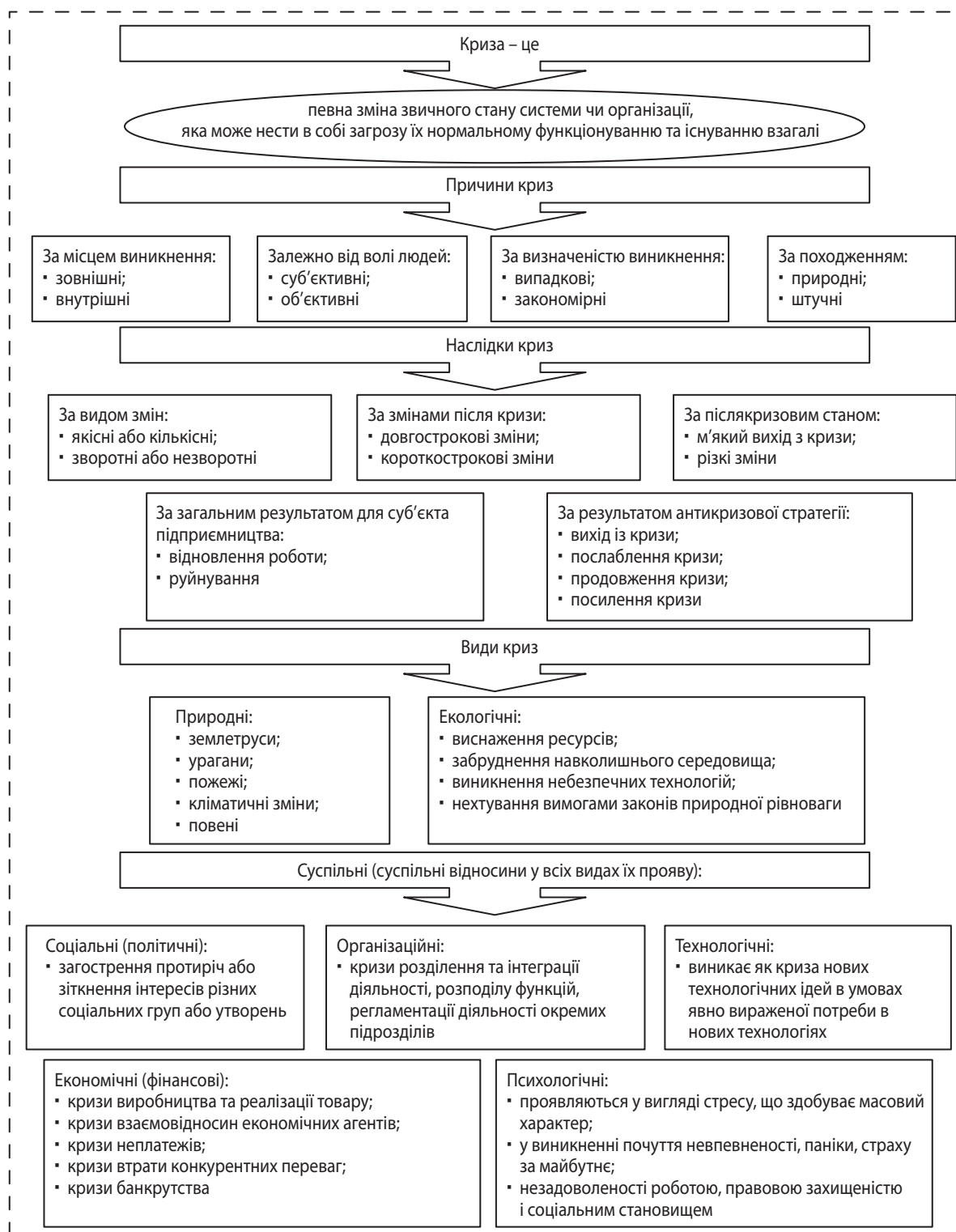

Рис. 1. Сутність, причини, наслідки та види криз, що погрожують суб'єкту підприємництва

Джерело: сформовано автором на основі [1, с. 14; 2, с. 18–20]

Уточнюючи місце антикризового управління у загальній системі управління, слід зазначити, що антикризове управління, на нашу думку, є невід'ємною складовою загальної системи управління суб'єктом підприємства і також являє собою систему впливу на діяльність такого суб'єкта, однак, на відміну від загальної системи

управління, має свої специфічні особливості, які відображаються в її меті, об'єкті, суб'єкті, функціях, принципах, процесі, механізмі тощо.

Щодо визначення завдань антикризового управління, ми вважаємо прийнятним погодитись, що антикризове управління дійсно повинно поєднувати у собі попередження, відвертання, подолання та мінімізацію наслідків кризи. Однак нами було виявлено, що в контексті визначення завдань антикризового управління дослідниками не було відображено питання щодо поведінки суб'єкта підприємництва в тому разі, коли на мікрорівні подолати кризу неможливо. Як нами вже зазначалось, вітчизняним суб'єктам підприємництва характерне функціонування в умовах постійної дії загальноекономічних кризових явищ, які окрема господарююча одиниця подолати неспроможна, а отже, її антикризове управління повинно ґрунтуватись на пошуку інструментів, що уможливають пристосування (або адаптацію) такої господарюючої одиниці до негативних впливів зовнішнього середовища.

Розглядаючи антикризове управління як систему, що передбачає адаптацію суб'єктів підприємництва до кризових умов функціонування як одне із своїх пріоритетних завдань, необхідно встановити власне сутність понять «адаптація» та «адаптація суб'єкта підприємництва».

Дослідженням поняття «адаптації» займались К. Мейер, С. Девіс [8], Р. Акофф [9, с. 33], А. Турило, К. Богачевська [10, с. 29] та ін. На основі підходів науковців, а також визначень, наданих у тлумачних словниках [11, с. 24; 12, с. 11], введемо власне визначення досліджуваної категорії. На наш погляд, адаптація – це здатність системи якісно або кількісно змінюватись згідно зі зміною вимог зовнішнього середовища з метою збереження або підвищення її ефективності.

У цьому випадку під «системою» автор розуміє будь-яку єдність взаємопов'язаних складових одного цілого. В контексті нашого дослідження як система нас цікавить, перш за все, суб'єкт підприємництва, а отже, вважаємо за доцільне визначити зміст поняття «адаптація суб'єкта підприємництва».

Дослідження поняття «адаптація суб'єкта підприємництва» наведено в роботах таких науковців: Капітанець Ю. О. [13, с. 11], Куліков П. М. [14, с. 56–58], Алексеев С. Б. [15, с. 6], Лепейко Т. І. [16, с. 247] та ін. Зазначені вчені погоджуються у думці, що адаптація суб'єкта підприємництва націлена на зміну внутрішнього середовища згідно з вимогами зовнішнього середовища. Однак, на нашу думку, погляди вчених на досліджуване поняття є дещо узагальненими з позицій визначення процесу адаптації. На наш погляд, для вирішення цієї проблеми у визначенні поняття «адаптація суб'єктів підприємництва» доцільно використати категорію «адаптаційний потенціал».

Визначенням поняття «адаптаційний потенціал суб'єктів підприємництва» займались небагато дослідників, а отже, можна сказати, що це питання є недостатньо висвітленим в економічній літературі. Дослідники, що займались цим питанням (Турило А., Богачевська К. [17, с. 262], Коваленко Н., Гонтова Н. [18, с. 194]), на нашу думку, не проводять чіткої межі між поняттями «адаптація» та «адаптаційний потенціал». Ми вважаємо, що здатність суб'єктів підприємництва змінювати параметри своєї діяльності відноситься до першої досліджуваної категорії, а власне змінювані параметри – до другої.

Таким чином, дослідивши вищезазначені підходи до визначення досліджуваних категорій, можемо перейти до формування таких визначень: адаптація суб'єкта підприємництва – це його здатність змінювати якісні або кількісні показники своєї діяльності згідно зі зміною вимог зовнішнього середовища шляхом розробки адаптаційних заходів, які базуються на результатах оцінки адаптаційного потенціалу суб'єкта підприємництва і мають на меті збереження або підвищення ефективності його функціонування. Своєю чергою, адаптаційний потенціал – це сукупність параметрів діяльності суб'єкта підприємництва, які доцільно і можливо корегувати для стабілізації або посилення позиції суб'єкта підприємництва на ринку. Оцінка адаптаційного потенціалу полягає у всебічному аналізі зовнішнього та внутрішнього середовища з метою визначення таких параметрів. В економічній літературі [19, с. 114–117] існує безліч моделей і методів проведення такої оцінки.

Підсумовуючи вищевикладене, вважаємо за доцільне під час визначення завдань антикризового управління, окрім передбачення, відвертання, подолання та мінімізації наслідків кризи, виділяти також адаптацію до кризових умов функціонування в разі, коли на рівні суб'єкта підприємництва протистояти кризі неможливо.

Метою антикризового управління автором пропонується визначати підтримку або підвищення життєздатності суб'єкта підприємництва та реалізацію нових можливостей для розвитку.

В контексті питання щодо етапу, на якому повинно діяти антикризове управління, існують два підходи – «вузький» і «широкий» [20, с. 70–72]. Ареф'єва О. В. зазначає, що до «вузького» підходу відносять підходи науковців, що засновані лише на необхідності використання антикризового управління за вже наявної кризи; до «широкого» – твердження щодо того, що антикризове управління має постійно діючу функцію, незважаючи на характеристику стану підприємства [21, с. 10].

З цього приводу ми переконані, що антикризове управління повинно діяти протягом всього життєвого циклу суб'єкта підприємництва, адже вимоги зовнішнього середовища є надзвичайно мінливими, а отже, певні зрушення можуть відбутись повсякчас. Однак слід зазначити, що залежно від стадії кризи антикризове управління матиме свою специфіку та може поділятися на превентивне, стабілізаційне або післякризове. На кожному з цих

етапів впроваджуються відповідні заходи, наприклад, деякі дослідники виділяють запобіжні та кризорезистентні заходи [22, с. 43] тощо.

Як основний висновок з вищевикладеного автор вважає за доцільне вивести таке визначення антикризового управління – це система впливу на діяльність суб'єкта підприємництва, яка:

1) є невід'ємною складовою загальної системи управління, однак має свої специфічні об'єкт, суб'єкт, функції, принципи, процес, механізм;

2) має на меті підтримку або підвищення життєздатності суб'єкта підприємництва та реалізацію нових можливостей для розвитку;

3) як завдання ставить перед собою попередження, відвертання, подолання та мінімізацію наслідків кризових ситуацій, а також, в разі неможливості протистояти несприятливій ситуації на мікрорівні, адаптацію до кризових умов функціонування;

4) діє протягом всього життєвого циклу суб'єкта підприємництва.

Таке визначення досліджуваного поняття підсумовує проведене в статті дослідження та узагальнює основні характеристики антикризового управління, які автор визначив як такі, що мають бути уточненими. Подальші дослідження автор планує присвятити діагностиці методів аналізу кризового стану суб'єктів підприємництва, зокрема методикам оцінки адаптаційного потенціалу.

Література: 1. Кован С. Е. Теория антикризисного управления предприятием: учеб. пособие/под ред. М. А. Федотовой, А. Н. Ряховской. М.: КНОРУС, 2009. 160 с. 2. Антикризисное управление: учебник/под ред. Э. М. Короткова. М.: ИНФРА-М, 2003. 432 с. 3. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента: в 2 т. Т. 2. Киев: Ника-Центр, 1999. 512 с. 4. Карпенко О. А. Основы антикризисного управления: навч.-метод. посіб. Київ: Вид-во НАДУ, 2006. 208 с. 5. Кошкин В. И. Антикризисное управление: 17-модульная программа для менеджеров «Управление развитием организации». Модуль 11. М.: ИНФРА-М, 2000. 512 с. 6. Уткин Э. А. Антикризисное управление. М.: Экмос, 1997. 400 с. 7. Антикризисный менеджмент/под ред. А. Г. Грязновой. М.: Экмос, 1999. 368 с. 8. Мейер К., Стэн Д. Живая организация: Компания как живой организм: Грядущая конвергенция информатики, нанотехнологии, биологии и бизнеса. М.: Добрая книга, 2007. 368 с. 9. Акофф Р. Л. Планирование в больших экономических системах. М.: Советское радио, 1972. 224 с. 10. Турило А. М., Богачевська К. В. Теоретико-методичні засади визначення сутності економічної категорії «адаптаційний потенціал підприємства». *Актуальні проблеми економіки*. 2014. № 2 (152). С. 26–32. 11. Словник іншомовних слів/за ред. О. С. Мельничука. Київ: УРЕ, 1985. 966 с. 12. Великий тлумачний словник сучасної української мови/уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с. 13. Капітанець Ю. О. Визначення та забезпечення конкурентоспроможності підприємства: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. Тернопіль, 2009. 20 с. 14. Куліков П. М. Теоретичні основи адаптації підприємства до мінливості оточуючого середовища. *Бізнес Інформ*. 2010. Т. 1. № 5. С. 56–58. 15. Алексєєв С. Б. Формування адаптивного управління підприємствами вугільного машинобудування: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.06.01. Донецьк, 2003. 20 с. 16. Лепейко Т. І., Кривобок К. В. Адаптаційний потенціал підприємства в конкурентному середовищі. Економічний аналіз. 2015. Т. 20. С. 245–250. 17. Турило А. М., Богачевська К. В. Потенціал підприємства: сутність, класифікація, види. *Бізнес Інформ*. 2014. № 2. С. 259–263. 18. Коваленко Н., Гонтова Н. Взаємозв'язок між механізмами забезпечення стійкості та адаптації в контексті інноваційного розвитку підприємств. *Економічний аналіз*. 2013. № 12 (3). С. 193–196. 19. Найпак Д. В. Аналіз методів та моделей оцінювання рівня адаптації підприємства до організаційних змін в умовах стратегічного розвитку. *Економіка розвитку*. 2014. № 3 (71). С. 112–117. 20. Войцеховская А. Н. Антикризисное управление финансами предприятия. *Вісник Київського інституту бізнесу і технологій*. 2005. № 1. С. 70–72. 21. Ареф'єва О. В., Прохорова Ю. В. Антикризове фінансове управління підприємством: монографія. Львів: УАД, 2011. 249 с. 22. Мазаракі А. А., Касьянова А. О. Огляд запобіжних та кризорезистентних заходів антикризового управління підприємством. *Економічний часопис-XXI*. 2015. № 3–4 (1). С. 42–45.

References: 1. Kovan S. Ye. Teoriya antikrizisnogo upravleniya predpriyatiyem: ucheb. posobiye/pod red. M. A. Fedotovoy, A. N. Ryakhovskoy. M.: KNORUS, 2009. 160 p. 2. Antikrizisnoye upravleniye: uchebnyk/pod red. Ye. M. Korotkova. M.: INFRA-M, 2003. 432 p. 3. Blank I. A. Osnovy finansovogo menedzhmenta: v 2 t. Vol. 2. Kiyev: Nika-Tsentr, 1999. 512 p. 4. Karpenko O. A. Osnovy antykrizovoho upravlinnia: navch.-metod. posib. Kyiv: Vyd-vo NADU, 2006. 208 p. 5. Koshkin V. I. Antikrizisnoye upravleniye: 17-modulnaya programma dlya menedzherov «Upravleniye razvitiyem organizatsii». Modul 11. M.: INFRA-M, 2000. 512 p. 6. Utkin Ye. A. Antikrizisnoye upravleniye. M.: Ekmos, 1997. 400 p. 7. Antikrizisnyy menedzhment/pod red. A. G. Gryaznovoy. M.: Ekmos, 1999. 368 p. 8. Meyer K., Sten D. Zhivaya organizatsiya: Kompaniya kak zhivoy organizm: Gryadushchaya konvergentsiya informatiki, nanotekhnologii, biologii i biznesa. M.: Dobraya kniga, 2007. 368 p. 9. Akoff R. L. Planirovaniye v bolshih ekonomicheskikh sistemakh. M.: Sovetskoye radio, 1972. 224 p. 10. Turylo A. M., Bohachevskaya K. V. *Teoretyko-metodychni zasady vyznachennia sutnosti ekonomichnoi katehorii «adaptatsiyniy potentsial pidpriyemstva»* [Theoretical and Methodological Basis for Defining the Essence of Economic Categories «Adaptive Potential of the Company»]. *Aktualni problemy ekonomiky*. 2014. No. 2 (152). P. 26–32. 11. Slovyk inshomovnykh sliv/za red. O. S. Melnychuka. Kyiv: URE, 1985. 966 p. 12. Velykyi tлумachnyi slovyk suchasnoi ukrainskoi movy/uklad. i holov. red. V. T. Busel. Kyiv; Irpin: VTF «Perun», 2005. 1728 p. 13. Kapitanets Yu. O. Vyznachennia ta zabezpechennia konkurentospromozhnosti pidpriyemstva: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.04. Ternopil, 2009. 20 p. 14. Kulikov P. M. *Teoretychni osnovy adaptatsii pidpriyemstva do minlyvosti otokhuichoho seredovyscha* [The Theoretical Basis of Adaptation to

Variability Enterprise Environment]. *Biznes Inform.* 2010. Vol. 1. No. 5. P. 56–58. **15.** Aliksieiev S. B. Formuvannia adaptivnoho upravlinnia pidpriemstvamy vuhilnoho mashynobuduvannia: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.06.01. Donetsk, 2003. 20 p. **16.** Lepeiko T. I., Kryvobok K. V. *Adaptatsiyni potentsial pidpriemstva v konkurentnomu seredovyschi* [Adaptation Potential of the Company in a Competitive Environment]. *Ekonomichnyi analiz.* 2015. Vol. 20. P. 245–250. **17.** Turylo A. M., Bohachevska K. V. *Potentsial pidpriemstva: sutnist, klasyfikatsiia, vydy* [The Potential of the Enterprise: Essence, Classification Types]. *Biznes Inform.* 2014. No. 2. P. 259–263. **18.** Kovalenko N., Hontova N. *Vzaimozv'iazok mizh mekhanizmy zabezpechennia stiikosti ta adaptatsii v konteksti innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv* [The Relationship Between the Mechanisms to Ensure Sustainability and Adaptation in the Context of the Development of Innovative Enterprises]. *Ekonomichnyi analiz.* 2013. No. 12 (3). P. 193–196. **19.** Naipak D. V. *Analiz metodiv ta modelei otsiniuvannia rivnia adaptatsii pidpriemstva do orhanizatsiinykh zmin v umovakh stratehichnoho rozvytku* [Analysis Methods and Models of Evaluation of Enterprise Adaptation to Organizational Changes in Terms of Strategic Development]. *Ekonomika rozvytku.* 2014. No. 3 (71). P. 112–117. **20.** Voytsekhovskaya A. N. *Antikrizisnoye upravleniye finansami predpriyatiya* [Anticrisis Financial Management of the Enterprise]. *Visnyk Kyivskoho instytutu biznesu i tekhnolohii.* 2005. No. 1. P. 70–72. **21.** Arefieva O. V., Prokhorova Yu. V. *Antykryzove finansove upravlinnia pidpriemstvom: monohrafiia* [Crisis Financial Management Enterprise: monograph]. Lviv: UAD, 2011. 249 p. **22.** Mazarak A. A., Kasianova A. O. *Ohliad zapobizhnykh ta kryzorezystentnykh zakhodiv antykryzovoho upravlinnia pidpriemstvom* [Verification of Measures and Crisis-resistant Measures of Anti-crisis Management of the Enterprise]. *Ekonomichnyi chasopys-XXI.* 2015. No. 3–4 (1). P. 42–45.

Інформація про автора

Плахотна Наталія Валеріївна – аспірант кафедри фінансів Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (просп. Науки, 9а, м. Харків, 61116, Україна; e-mail: n.plakhotnaja@gmail.com).

Информация об авторе

Плахотная Наталья Валерьевна – аспирант кафедры финансов Харьковского национального экономического университета имени Семена Кузнеця (просп. Науки, 9а, г. Харьков, 61116, Украина, e-mail: n.plakhotnaja@gmail.com).

Information about the author

N. Plahotna – Postgraduate Student of Department of Finance of Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics; (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61116, Ukraine; e-mail: n.plakhotnaja@gmail.com).

Стаття надійшла до ред.
13.12.2016 р.

JEL Classification H 22; H 30; M 49

УДК 657.446

РОЗВИТОК ПРИНЦИПІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПОДАТКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

Волошенюк І. Є.

Анотація. Розглянуто теоретичні питання розвитку базових обмежень у податковій системі як умови ефективного розвитку вітчизняних підприємств. Досліджено напрями оптимізації принципів бухгалтерського обліку податкових розрахунків і платежів. Викладено авторський погляд на структурні перетворення в системі оподаткування поряд із модернізацією принципів бухгалтерського обліку. Внесено пропозицію щодо узгодження базових регуляторів бухгалтерського обліку з інтенсивністю податкових реформ і порядком визначення податкової бази та виконання податкових зобов'язань. Запропоновано кон'юнктурні принципи бухгалтерського обліку податкових розрахунків. Виділено підхід до організації оподаткування шляхом визначення нового методологічного рівня в розвитку бухгалтерського обліку.

Ключові слова: податки, принципи, бухгалтерський облік, кон'юнктура, податкові зобов'язання.